II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 31 päivänä tammikuuta 1995,

EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan soveltamismenettelystä

(IV/33.375 — PMI-DSV)

(Ainoastaan saksan- ja ranskankieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)

(95/373/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäisen täytäntöönpanoasetuksen, 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 ([1]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjalla, ja erityisesti sen 2 ja 6 artiklan,

ottaa huomioon Ladbroke Deutschland GmbH:n 24 päivänä marraskuuta 1989 tekemän valituksen EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan rikkomisesta seuraavia yrityksiä vastaan:

— Deutscher Sportverlag Kurt Stoof GmbH & Co, Köln (Saksa),

— taloudellinen etuyhtymä Pari Mutuel Urbain, Pariisi (Ranska), sekä yhdeksän sen muodostavaa ranskalaista hevoskilpailuja järjestävää yhtiötä,

— Pari Mutuel International SA, Pariisi (Ranska),

ottaa huomioon Pari Mutuel International SA:n 15 päivänä helmikuuta 1991 komissiolle toimittaman PMI:n ja DSV:n välillä 4 päivänä joulukuuta 1990 tehtyä sopimusta koskevan ilmoituksen ja puuttumattomuustodistushakemuksen,

ottaa huomioon asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti julkaistun ilmoituksen ([2]) yhteenvedon,

on kuullut kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa,

sekä katsoo, että

I. TOSIASIAT

A. Kyseiset yritykset

(1) a) Pari Mutuel International SA, jäljempänä 'PMI', Pariisi, Ranska, on Pari Mutuel Urbain -nimisen, jäljempänä 'PMU', taloudellisen etuyhtymän tytäryhtiö, joka muodostuu kolmesta pankista ja yhdeksästä hevoskilpailuja järjestävästä yhtiöstä, jotka ovat PMU:n jäseniä. Sen toimialaan kuuluu Ranskassa järjestettävistä hevoskilpailuista toimitettujen televisiolähetysten myynti Ranskan ulkopuolella.

b) PMU, Pariisi, Ranska, on eräs niistä ranskalaisista hevoskilpailuja järjestävistä yhtiöistä, joilla on lupa ottaa vastaan veikkauksia kilpailuradan ulkopuolella. Ranskan lain mukaan kaikilla yhtiöillä, jotka järjestävät hevoskilpailuja, on lupa järjestää omilla kilpailuradoillaan totoveikkausta. Lisäksi yhdeksällä niistä on lupa ottaa vastaan veikkauksia kilpailuratojen ulkopuolelta (tähän

([1]) EYVL N:o 13, 21.2.1962, s. 204/62

([2]) EYVL N:o C 246, 24.9.1992, s. 3

tarkoitetuissa toimistoissa, anniskelupaikoissa, tupakkakioskeissa jne.). Nämä yhdeksän yhtiötä (joista neljä on Pariisin alueelta ja viisi muualta Ranskasta) ovat antaneet PMU:n tehtäväksi ohjelmien laatimisen kilpailuista, veikkauksen yhteenlaskennan ja voittosuhteiden laskemisen.

Huomattavaa on, että hevoskilpailuihin liittyvät immateriaalioikeudet säilyvät hevoskilpailuja järjestävien yhtiöiden omaisuutena, koska ne huolehtivat itse kuvauksesta, toimituksesta ja selostuksesta.

c) Deutscher Sportverlag Kurt Stoof GmbH & Co, jäljempänä 'DSV', Köln, Saksa, on saksalainen urheilujulkaisujen kustantaja, joka julkaisee lehteä erityisesti Ranskassa järjestettävistä hevoskilpailuista. Se osallistuu myös hevoskilpailuista toimitettujen televisiolähetysten edelleenlähettämiseen.

B. Valitus

(2) Ladbroke Racing (Saksa) GmbH -niminen yhtiö Kölnistä, jäljempänä 'Ladbroke Deutschland', joka on suurimman englantilaisen vedonlyönnin välittäjän Ladbroke Racing Ltd:n saksalainen tytäryhtiö, teki 24 päivänä marraskuuta 1989 komissiolle valituksen PMI:tä ja DSV:tä vastaan EY:n perustamissopimuksen 85 ja/tai 86 artiklan rikkomisesta.

Sen mukaan kyseisiä artikloja oli rikottu erityisesti PMI:n ja DSV:n välisessä sopimuksessa olevilla lausekkeilla, jotka estivät DSV:tä antamasta alilisenssiä ranskalaisiin hevoskilpailuihin liittyvään ääni- ja kuva-aineistoon sellaisille vedonlyönninvälittäjille, jotka olivat oikeushenkilöitä tai joita ei vielä ollut olemassa, kun kyseinen sopimus tehtiin.

Se pyysi komissiota asetuksessa N:o 17 olevan 3 artiklan 1 kohdan ja asiassa Magill tehdyn komission päätöksen 89/205/ETY [1] mukaisesti velvoittamaan joko suoraan PMI:n tai PMI:n määräyksestä DSV:n asettamaan tasapuolisesti sen käyttöön samat televisiolähetykset, jotka toimitettiin kaikille muille saksalaisille vedonlyönnin välittäjille.

Ladbroke pyysi lisäksi komissiota asetuksessa N:o 17 olevan 11 ja 14 artiklan mukaisesti tekemään tutkimuksia PMI:n ja DSV:n välisen sopimuksen ehtojen tarkistamiseksi, jotta voitaisiin varmistua siitä, ettei sopimukseen sisälly muita kilpailua rajoittavia ehtoja ja että kaikkia siihen mahdollisesti sisältyviä tekijänoikeuksia hyödynnetään tasapuolisesti.

[1] EYVL N:o L 78, 21.3.1989, s. 43

C. Markkinat

(3) a) Komissio katsoo, että tämä asia ei liity varsinaisiin veikkausmarkkinoihin eikä hevoskilpailusta toimitettujen televisiolähetysten markkinoihin sellaisenaan.

b) Varsinaisilla veikkausmarkkinoilla on olemassa kaksi selvästi erilaista veikkausmuotoa:

1) Voittosuhdeveikkaus (bookmaking), jossa veikkaaja lyö vetoa vedonlyöjää vastaan voittavasta hevosesta veikkaajan ja vedonlyöjän kesken sovittavan suhteen (viiden suhde yhteen, kymmenen suhde yhteen, ...) tai jonkin tavanomaisen suhteen, johon kummatkin osapuolet viittaavat, esimerkiksi raviradoilla käytettävä lähtösuhde tai erikoislehdissä julkaistu kansallisen totoveikkauksen tai ulkomaisen totoveikkauksen suhde, perusteella.

Tällaista veikkausta harjoitetaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa (96 prosenttia markkinoista), Saksassa (19 prosenttia), Belgiassa (68,5 prosenttia) ja useissa muissa maissa. Se on kielletty Ranskassa.

2) Totoveikkaus (tote betting), jossa veikkaukset lasketaan kaikki yhteen yhdeksi summaksi, josta 70 prosenttia (15 prosenttia menee valtiolle veroina ja 15 prosenttia järjestäjälle) [2] maksetaan takaisin veikkaajille, jotka ovat veikanneet tietyn voittajahevosen tai useampien hevosten maaliintulojärjestyksen oikein (kaksi, kolme, neljä tai viisi oikein...).

Tällaista, yleensä kansallisten hevoskilpailuja järjestävien yhtiöiden järjestämää veikkausta harjoitetaan Ranskassa (100 prosenttia markkinoista), Saksassa (8 prosenttia), Belgiassa (31,5 prosenttia), Yhdistyneessä kuningaskunnassa (4 prosenttia) sekä muissa maissa.

Komission tekemän tutkimuksen mukaan veikkausmarkkinat toimivat hyvin ilman hevoskilpailuja järjestävän yhtiön toimittamien televisiolähetysten edelleenlähettämistä satelliitin välityksellä veikkaustoimistoihin siellä asioivia veikkaajia varten. Hevoskilpailuista toimitettujen televisiolähetysten edelleenlähetysten saatavuus markkinoilla voi kuitenkin vaikuttaa huomattavasti kilpailuun.

[2] Nämä prosenttiosuudet ovat Ranskassa sovellettavien maksujen mukaiset. Belgiassa verojen osuus on puolta pienempi.

c) Hevoskilpailuista toimitettujen televisiolähetysten markkinat (vinttikoirakilpailujen tai muiden urheilutapahtumien lähetystä koskevat markkinat ovat komission mukaan erilliset) jakautuvat toisaalta englantilaisen yhtiön SIS:n (Satellite Information Services Ltd), jossa ovat osakkaina kolme suurinta englantilaista vedonlyönnin välittäjää (joista yksi on valittaja), ja joka edelleenlähettää Yhdistyneessä kuningaskunnassa pidetyistä kilpailuista toimitettuja televisiolähetyksiä, sekä toisaalta ranskalaisen yhtiön FCR:n (Société France Câbles et Radio) kesken, joka lähettää edelleen televisiolähetyksiä ranskalaisista kilpailuista PMI:n puolesta. Saksan kilpailuista lähetetään ainoastaan radioselostus. Belgian kilpailuista ei tehdä minkäänlaisia lähetyksiä.

On huomattava, että SIS on Yhdistyneen kuningaskunnan ainoa hevoskilpailuista tehtyjä televisiolähetyksiä toimittava yhtiö. Sama koskee FCR:ää Ranskassa. Belgiassa, jossa FCR:n lähetyksiä ei vastaanoteta, ainoastaan 5 prosenttia vedonlyönnin välittäjistä vastaanottaa SIS:n lähetyksiä. Saksassa vedonlyönnin välittäjistä, jotka ottavat vastaan 19 prosenttia veikkauksista, 79 prosenttia vastaanottaa SIS:n lähetyksiä, 86 prosenttia FCR:n lähetyksiä ja 65 prosenttia molempien yhtiöiden lähetyksiä.

Näille hevoskilpailuista toimitetuista televisiolähetyksistä muodostuville markkinoille on tällä hetkellä ominaista se, että nämä televisiolähetykset ovat pääasiallisesti tarkoitettu lähetettäviksi veikkaustoimistoihin hyödyllisten tietojen antamiseksi asiakkaille, jotta autettaisiin asiakkaita valintojen tekemisessä ja saataisiin asiakkaat veikkaamaan enemmän. Sen vuoksi nämä markkinat ovat kiinteästi sidoksissa veikkaustyyppiin (voittosuhdeveikkaus, totoveikkaus) tai kilpailujen alkuperään (Yhdistynyt kuningaskunta, Ranska), jotka muodostavat perustan televisiolähetyksiä vastaanottavassa veikkaustoimistossa harjoitetulle veikkaukselle.

d) Komissio arvioi sen vuoksi, että kyseiset markkinat, toisin sanoen hevoskilpailuista toimitettujen televisiolähetysten edelleenlähettäminen veikkaustoimistojen asiakkaita varten, muodostavat oheismarkkinat veikkausmarkkinoille.

e) Tämän laatuisten markkinoiden maantieteellisen levinneisyyden osalta komissio arvioi, että lainsäädännöllisistä syistä sekä vedonlyöjien tottumuksista johtuvista syistä, jotka koskevat erityisesti valintaa voittosuhdeveikkauksen ja totoveikkauksen välillä (katso b kohta edellä) sekä kotimaisissa ja ulkomaisissa kilpailuissa veikkaamisen välillä (1) sekä siitä syystä, että pääasiallisille markkinoille eli vedonlyöntimarkkinoille on ominaista läheiset yhteydet vedonlyönnin välittäjien ja vedonlyöjien välillä, oheismarkkinoita eli satelliitin välityksellä siirrettyjen televisiolähetysten markkinoita koskee sama maantieteellinen rajoitus. Tästä on seurauksena, että kutakin kansallisista markkinoista on pidettävä erillisinä markkinoina.

(1) Ranskassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaikki veikkaukset koskevat kotimaisia kilpailuja ja Saksassa 88,6 prosenttia veikkauksista koskee kotimaisia kilpailuja ja 11,4 prosenttia ranskalaisia ja englantilaisia kilpailuja, kun taas Belgiassa 31,5 prosenttia veikkauksista tehdään kotimaisista, 63 prosenttia ranskalaisista ja vähemmän kuin 5 prosenttia englantilaisista kilpailuista.

D. Ilmoitettua sopimusta edeltäneet sopimukset

(4) Ladbroke Deutschlandin tekemän valituksen seurauksena komissio pyysi kyseisiä yrityksiä toimittamaan sille sopimukset, joiden perusteella suorat televisiolähetykset Ranskassa pidettävistä hevoskilpailuista lähetettiin edelleen satelliitin välityksellä saksalaisten vedonlyönnin välittäjien veikkaustoimistoihin.

Komission kyseisiltä yrityksiltä saamista vastauksista ilmeni, että

1) ranskalaiset hevoskilpailuja järjestävät yhtiöt (joita tuolloin oli kymmenen) olivat 9 päivänä tammikuuta 1990 päivätyllä ja taannehtivasti 1 päivänä elokuuta 1989 voimaan tulleella sopimuksella luovuttaneet PMU:lle oikeuden pitää Ranskassa ja ulkomailla kaupan järjestämistään kilpailuista toimitettuja televisiolähetyksiä (kuva ja ääni, maaliintulokoosteet, kilpailuselostukset, ohjelmat ja voittoennusteet), ja ulkomailla nimenomaan PMI:n välityksellä, näitä kilpailuja koskevien veikkausten vastaanottamisen edistämiseksi ratojen ulkopuolelta;

2) PMU oli 12 päivänä tammikuuta 1990 päivätyllä sopimuksella siirtänyt PMI:lle mahdollisuuden käyttää entisen Saksan liittotasavallan, Länsi-Berliinin ja Itävallan alueella televisiolähetyksiä koskevia oikeuksia, jotka hevoskilpailuja järjestävät yhtiöt olivat järjestämiensä kilpailujen osalta myöntäneet PMU:lle;

3) PMI oli 25 päivänä elokuuta 1989 tehnyt DSV:n kanssa sopimuksen, jonka mukaan sellaiset televisiolähetykset ranskalaisista kilpailuista, jotka FCR hevoskilpailuja järjestävien yhtiöiden ja PMU:n välisen sopimuksen mukaisesti jo oli lähettänyt edelleen PMU:n veikkaustoimistoihin Ranskassa, olisi lähetettävä suoraan myös DSV:n nimeämien vedonlyönnin välittäjien johtamiin ja entisen Saksan liittotasavallan, Länsi-Berliinin ja Itävallan alueilla sijaitseviin veikkaustoimistoihin.

(5) Tämä viimeksi mainittu sopimus sisälsi komission mukaan kaksi kilpailunrajoitusta, joilla saattaisi olla vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan:

1) määräys (4 kohta), jonka mukaan oikeus lähettää televisiolähetyksiä kilpailuista voidaan myöntää ainoastaan niille vedonlyönnin välittäjille, jotka ovat luonnollisia henkilöitä. Ne vedonlyönnin välittäjät, jotka ovat oikeushenkilöitä (kuten Ladbroke Deutschland), voivat saada nämä oikeudet vasta sopimuspuolten tehtyä tästä lisäsopimuksen;

2) määräys (5 kohta), jonka mukaan DSV:llä oli valtuudet lähettää televisiolähetyksiä ainoastaan sopimuksen tekohetkellä olemassa oleviin vedonlyönnin välitystoimistoihin. Tätä rajoitusta ei kuitenkaan sovellettu sopimuksen 4 kohdassa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti myönnettyihin uusiin toimilupiin.

(6) Komissio toimitti PMU:lle ja PMI:lle 21 päivänä joulukuuta 1990 ja DSV:lle 18 päivänä tammikuuta 1991 niitä vastaan esitetyistä väitteistä tiedonannon, jossa komissio ilmaisi aikomuksensa todeta, että edellytykset perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi olivat täyttyneet näiden kahden määräyksen osalta eikä niille voitu myöntää 85 artiklan 3 kohdan poikkeusta, ja määräsi ne sen vuoksi lopettamaan viipymättä kyseessä olevan rikkomisen.

PMI vastasi näihin väitteisiin 15 päivänä helmikuuta 1991, PMU 20 päivänä helmikuuta 1991 ja DSV 27 päivänä maaliskuuta 1991. Kaikki kolme pyysivät saada esittää suullisesti huomautuksensa komissiolle. Tämä kuuleminen pidettiin 17 päivänä huhtikuuta 1991.

Tällä välin PMI ilmoitti komissiolle 15 päivänä helmikuuta 1991 uudesta sopimuksesta, jonka se oli tehnyt DSV:n kanssa ja joka korvasi 25 päivänä elokuuta 1989 tehdyn sopimuksen.

E. Ilmoitettu sopimus

(7) Tälle 4 päivänä joulukuuta 1990 allekirjoitetulle ja 1 päivänä heinäkuuta 1990 voimaan tulleelle sopimukselle haettiin 15 päivänä helmikuuta 1991 puuttumattomuustodistusta tai, jos komissio ei sitä myöntäisi, poikkeusta perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

a) Tällä sopimuksella PMI luovuttaa DSV:lle yksinomaisen lisenssin sellaisten "kuvan, selostuksen ja niihin liittyvien tietojen" käyttämistä varten entisen Saksan liittotasavallan, Länsi-Berliinin ja Itävallan alueella, joiden immateriaalioikeudet, jotka kuuluvat hevoskilpailuja järjestäville yhtiöille tai PMI:lle, selostetaan sopimuksen johdanto-osassa.

b) Tämän seurauksena PMI sitoutuu toimittamaan DSV:n alihankkijoille, toisin sanoen vedonlyönnin välittäjille, televisiolähetysten vastaanottamiseen niiden veikkaustoimistoissa tarvittavat salaisten satelliittisignaalien purkulaitteet.

c) Sopimuksessa annetaan myös tietyt määräykset, jotka DSV sitoutuu asettamaan alihankkijoille tekemällä niiden kanssa PMI:n hyväksymän alihankintaa koskevan vakiosopimuksen, jonka noudattamisen PMI tarkistaa jokaisen uuden alihankintasopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä. Komissio arvioi näistä määräyksistä kolme perustamissopimuksen 85 artiklan vastaisiksi ja niitä muutettiin sen jälkeen, kun 22 päivänä tammikuuta 1992 päivätty tiedonanto niitä vastaan esitetyistä väitteistä oli lähetetty, jotta ne saataisiin yhdenmukaisiksi tämän artiklan kanssa.

Kyse on

1) vaatimuksesta alihankkijoiden nuhteettomuudesta, jota komissio piti epätäsmällisenä ja paheksui puolueettomien perusteiden puuttumista alihankkijoiden valinnassa ("ei saa olla ollut hallinnollisen tai oikeusviranomaisen rankaisema eikä saa olla missään maassa ollut vastaajana veikkausta ja vedonlyöntiä koskevan lainsäädännön rikkomiseen liittyvässä oikeudenkäynnissä"). Uudelleen laaditussa määräyksessä aikaisemmin tuomittuja rangaistuksia koskevan kiellon soveltaminen rajoitetaan koskemaan sopimuksessa tarkoitettuja alueita;

2) määräyksestä, jolla alihankkija velvoitetaan tunnustamaan kaikissa maissa hevoskilpailuja järjestävien yhtiöiden ja PMU:n immateriaalioikeudet sellaisina kuin ne on selostettu johdanto-osassa. Komissio huomautti sopimuspuolille, että tällä määräyksellä oltiin vaarassa pakottaa alilisenssinhaltija sopimuksen purkamisen uhalla tunnustamaan hevoskilpailuja järjestävien yhtiöiden tarkoittamaan "immateriaalioikeuksien" ryhmään kuuluvat oikeudet kaikissa jäsenvaltioissa antamatta tälle kuitenkaan mahdollisuutta tarpeen mukaan vedota oikeusteitse oikeussuojan mahdolliseen puuttumiseen näiltä oikeuksilta. Uudelleen laaditussa määräyksessä alihankkijoilta ei enää vaadita kyseisten "immateriaalioikeuksien" tunnustamista;

3) määräyksestä, jolla alihankkija, siinä tapauksessa että tämä on oikeushenkilö, velvoitetaan

— toimittamaan kaikki yhtiöönsä liittyvät tiedot (taseet, osakepääoman jakautuminen, osuudet jne.) DSV:lle, joka toimittaa ne edelleen PMI:lle;

— jos on kyse yritysryhmittymään kuuluvasta yhtiöstä, hankkimaan emoyhtiön kaikkien ryhmittymään kuuluvien yhtiöiden puolesta tekemä sitoumus noudattaa ja panna täytäntöön kaikki DSV:n ja mainitun tytäryhtiön allekirjoittaman sopimuksen määräykset;

— toimimaan niin, että ryhmittymän emoyhtiö ja kaikki sen tytäryhtiöt täyttävät sopimuksessa asetetut nuhteettomuutta koskevat vaatimukset.

Komissio huomautti sopimuspuolille, että tässä määräyksessä vaadittiin alihankkijalta luonteeltaan erittäin luottamuksellisten tietojen toimittamista, mikä merkitsee vakavaa syrjintää, koska sitä, miksi nämä tiedot ovat välttämättömiä sopimuksen soveltamisen kannalta, ei ole puolueettomasti perusteltu erityisin syin. Komission puututtua asiaan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettu velvoite rajoitettiin koskemaan asiakirjoja, joiden julkaiseminen on sopimuksessa tarkoitetuilla alueilla pakollista, toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu velvoite korvattiin määräyksellä, jossa vaaditaan alihankkijayhtiöltä ainoastaan takeet siitä, että sen tekemiä sitoumuksia ei kierrettäisi siihen etuyhteydessä olevia yhtiöitä käyttämällä, ja kolmannen luetelmakohdan velvoite poistettiin.

d) Sopimuksessa määrätään, että alilisenssin haltijan on pidättäydyttävä lähettämästä tai lähettämästä edelleen televisiolähetyksiä jossakin muussa paikassa taikka jonkin toisen veikkaustoimiston tai sellaisen kolmannen osapuolen hyväksi, joka ei ole DSV:n hyväksymä.

e) Sopimuksessa kielletään DSV:tä tekemästä sopimuksia sellaisten alihankkijoiden kanssa, jotka eivät sitoudu olemaan harjoittamatta televisiolähetyksiä vastaanottavassa veikkaustoimistossa vedonlyöntipeleihin suoraan tai välillisesti yhteydessä olevaa muuta toimintaa, paitsi voimassa olevassa lainsäädännössä asetettuja rajoituksia noudattaen.

f) Sopimuksessa määrätään DSV:n velvoitteesta varustaa vähintään 40 vedonlyönnin välitystoimistoa pysyvästi signaalinpurkulaitteilla.

g) Sopimuksessa määrätään PMI:n palkkioita koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

h) Sopimuksessa annetaan hevoskilpailuja järjestäville yhtiöille ja PMI:lle, suoraan tai yhteistyössä kolmansien osapuolten (kuten Saksan lottoyhtiöiden) kanssa, mahdollisuus ottaa vastaan veikkauksia saksalaisista kilpailuista.

i) Sopimus on voimassa viisi vuotta kerrallaan ja sitä voidaan jatkaa sopimuspuolten neuvoteltua asiasta.

(8) Ilmoitettu sopimus, sellaisena kuin se on muutettuna 22 päivänä tammikuuta 1992 sitä vastaan esitetyistä väitteistä annetun tiedonannon seurauksena, julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 24 päivänä syyskuuta 1992 asetuksen 17 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Komissio ilmoitti aikomuksestaan ottaa myönteinen kanta ilmoitettuun sopimukseen ja kehotti niitä kolmansia, joita asia koskee, esittämään sitä ennen komissiolle mahdolliset huomautuksensa asiasta. Vastauksena tähän tiedonantoon komissio sai kolme kirjettä.

(9) Näiden kirjeiden, jotka oli kaikki päivätty 22 päivänä lokakuuta 1992, lähettäjinä olivat

— Ladbroke Deutschland,

— Satellite Information Service (SIS) eli yritys, joka lähettää edelleen satelliitin välityksellä saksalaisille vedonlyönnin välittäjille televisiolähetyksiä englantilaisista hevoskilpailuista,

— Betting Office Licencees Association Ltd (BOLA), joka on niiden englantilaisten vedonlyönnin välittäjien yhteenliittymä, jotka ottavat vastaan veikkauksia kilpailuratojen ulkopuolelta.

Nämä yritykset ja yritysten yhteenliittymä eivät hyväksyneet sitä, että

1) ilmoitetun sopimuksen soveltaminen on Saksan osalta rajoitettu entisen Saksan liittotasavallan alueelle sekä entisen Länsi-Berliinin alueelle, koska tällainen aluejako ei niiden mielestä vastaa Saksan liittotasavallan nykyistä aluetta,

2) sopimuksessa kielletään DSV:tä lähettämästä edelleen PMI:ltä vastaanottamiansa televisiolähetyksiä sopimusalueen ulkopuolelle sijoittautuneille yrityksille,

3) PMU:lla, hevoskilpailuja järjestävien yhtiöiden emoyhtiöllä, sekä PMI:llä on kilpailutulosten ja voittosuhteiden immateriaalioikeudet.

II. OIKEUDELLINEN ARVIOINTI

(10) PMI:n ja DSV:n tehtyä kyseiseen sopimukseen komission pyytämät muutokset vaikuttaa siltä, ettei mikään sopimuksen määräyksistä enää kuulu 85 artiklan soveltamisalaan.

(11) Tämä koskee myös määräystä, joka koskee DSV:lle myönnetyn yksinomaisen käyttöoikeuslisenssin rajoittamista entisten Saksan Länderien, mukaan lukien Länsi-Berliini, sekä Itävallan alueille (katso edellä 7 johdantokappaleen a alakohta). Ranskassa pidettävistä kilpailuista toimitettujen televisiolähetysten tekijänoikeuksien haltijoilla eli hevoskilpailuja järjestävillä yhtiöillä oli, myönnettyään PMU:lle oikeuden käyttää näitä televisiolähetyksiä, oikeus vaatia PMU:ta pyytämään niiltä lupaa joka kerran PMI:n aikoessa käyttää näitä oikeuksia ulkomailla.

(12) Sama koskee myös määräystä, jonka mukaan DSV:n alihankkijoiden on pidättäydyttävä lähettämästä tai lähettämästä edelleen FCR:ltä vastaanotettua televisiolähetystä toiseen paikkaan taikka toisen veikkaustoimiston tai jonkun muun kolmannen osapuolen hyväksi, joka ei ole DSV:n hyväksymä (katso edellä 7 johdantokappaleen a alakohta). Itse asiassa tällaisen määräyksen asettaminen kuuluu oikeuksiin, jotka tekijänoikeuksien haltijalle on myönnetty asiaa koskevassa yhteisön lainsäädännössä.

Perustamissopimuksen 85 artikla ei voi koskea tällaista määräystä, koska lisenssinantajalla on kyseisen lainsäädännön mukaan vapaus valita lisenssinsaajat ja määrätä sopimusalueen laajuudesta. Jos tätä määräystä ei olisi, lisenssi muuttuisi Euroopan laajuiseksi ja veisi siten lisenssinantajalta oikeuden valita muissa jäsenvaltioissa olevat alilisenssin haltijat vapaasti kaupallisten tai rahoitukseen liittyvien syiden taikka nuhteettomuuden perusteella. Se saattaisi viedä tältä oikeuden taata alilisenssin haltijan tekniset valmiudet, kuten valmiuden lähettää edelleen moitteettomina sille välitetyt televisiolähetykset, ottaen huomioon erityisesti, että FCR:lle annettu lupa kyseisten televisiolähetysten edelleenlähettämiseen rajoitettiin 4 päivänä joulukuuta 1990 tehdyn sopimuksen mukaiselle alueelle. Sen vuoksi tällainen sopimus veisi mahdollisuuden hallinnoida koordinoidusti muihin yhteisön jäsenmaihin suunnattuja televisiolähetysten edelleenlähetyksiä.

(13) Määräys, jossa alilisenssin haltijaa kielletään harjoittamasta televisiolähetyksiä vastaanottavassa veikkaustoimistossa muuta vedonlyöntipeleihin suoraan tai välillisesti liittyvää toimintaa muutoin kuin voimassa olevassa lainsäädännössä asetetuissa rajoissa (katso edellä 7 johdantokappaleen e alakohta), tarkoittaa, että ainoastaan laillinen toiminta sallitaan. Koska laillinen toiminta sallitaan, määräys ei ole luonteeltaan sellainen, että se rajoittaisi kilpailua perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

(14) Kysymykseen hevoskilpailuja järjestävillä yhtiöillä olevista kilpailutuloksia ja voittosuhteita koskevista immateriaalioikeuksista komissio toteaa lopuksi, että alihankkijat voivat tästedes saattaa nämä oikeudet kansallisten tuomioistuintensa arvioitavaksi. Uudelleen laadittu sopimus ei enää velvoita alihankkijoita hyväksymään näitä oikeuksia. Koska nämä ovat tämän jälkeen vapaita vetoamaan tuomioistuimiinsa, kyseiseen sopimukseen ei enää sisälly perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kilpailua rajoittavia tekijöitä.

(15) Koska PMI:n ja DSV:n tekemä sopimus ja jälkimmäisen saksalaisille vedonlyönnin välittäjille tarjoama alihankintasopimus eivät enää sisällä perustamissopimuksen 85 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä, Ladbroken 24 päivänä marraskuuta 1989 perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan perusteella tekemä valitus raukeaa.

Perustamissopimuksen 85 artiklassa tarkoitettujen määräysten poistamisen seurauksena DSV on vapaa myöntämään alilisenssejä mille tahansa sopimusalueelle sijoittautuneelle vedonlyönnin välittäjälle riippumatta tämän oikeudellisesta asemasta.

Tämän vuoksi PMI:n ja DSV:n tekemää sopimusta ei enää pidetä Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 85 tai 86 artiklan soveltamisalaan kuuluvana.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Käytettävissään olevien tietojen perusteella komissio pitää tarpeettomana puuttua EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan nojalla Pari Mutuel International SA:n ja Deutscher Sportverlag Kurt Stoof GmbH & Co:n 4 päivänä joulukuuta 1990 tekemään sopimukseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu seuraaville yrityksille:

— Pari Mutuel International SA, Pariisi, Ranska,

— Deutscher Sportverlag Kurt Stoof GmbH & Co, Köln, Saksa.

Tehty Brysselissä 31 päivänä tammikuuta 1995.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen